

ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT: 3

SAYI : 27

EKİM 1990

ŞAKUL GİBİ

MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 27

Yıl : 3

Ekim 1990

Sahibi ve Sorumlu Yönetmen : Mişel MARGULİES

Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul Tel: 165 69 48

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelere gönderilir. Dergide çıkan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

İÇİNDEKİLER

Tekrar Gelenekler Hakkında	Prof. Dr. Ziya UMUR	3
Güney Amerikadan Masonik Notlar	Can ARPAÇ	6
Masonlukta Temel Taşlar	Yük. Müh. Raşid TEMEL	8
Görüntülerin Çakışması	Haluk AKBAŞLI	9
Sanatkâr Kardeşlerimiz		
Ümit Gürelman	M.M.	12
Osmanlılarda Masonluğa Ait		
İlk Kayıtlar (11)	Suha UMUR	15
Eran, Filein, Agapan	Kemal TÜREN	18
Hakikat Yolu	Mehmet Fuat AKEV	20
Norveçli Mason Aileler Türkiyede	F. Muhtar KATIRCIOĞLU	23
Skrüten	En Muh. John D. ALLEN	25
Sorular ? ? ?		27
Ya Bize Katıl-Ya Ölüm !!!	Abina RUSSELL	29
Masonların Dünyasından	Melih SARTER	31
Kareli Bulmaca	M.M.	34
Adem Hürrem Birader	İ. Mandel + m.m.	35

KAPAKTAKİ RESİM

NAMIK KEMAL K.'in Tekirdağdaki heykeli.

(Sad. duruşu tesadüftür herhalde...?) Resmi çeken: Nevzat SERTEL K.

Üç seneye yakın bir süreden beri dergimizin ilk üç sahifesinde başmakalelerini çok büyük bir zevkle okumaya alıştığımız - hatta bir çoğumuzun tiryakisi olduğu - Prof. Dr. Ziya UMUR, konusu Laiklik olan yeni bir kitabını yazmaya başlamıştır. Bu çalışma, zaten kısıtlı olan boş vaktinin tümüne yakın bir bölümünü işgal ettiğinden, çok kısa olacağını umduğumuz bir süre için, yazılarına ara vermeğe mecbur olmuştur. Hem yeni kitabının yayını, hem de başmakalelerinin tekrar başlamasını sabırsızlık ve heyecan içinde bekliyoruz.

ŞAKUL GIBİ...

TEKRAR GELENEKLER HAKKINDA

Prof. Dr. Ziya UMUR

Biz, Landmarklarda ve kısmen ana tüzüklerde ifadesini bulan Masonik geleneklere sadık olduğumuzu daima tekrar ederiz. Düne nisbetle değişik olan bugünkü ihtiyaçlarımızın da bu geleneklerle karşılanabileceğine inanırız. «Gelenek» kelimesi ne ifade ediyor ve bundan ne kast ediyoruz?

Geleneğe eskiden, bizde, «menkulât» denirdi. Yani, dedelerimizden torunlara intikal ederek gelen fikirler ve âdetler. Garp dillerindeki «tradition» da aynı manadadır : Lâtince «tradere», bir elden bir ele teslim etmek, devretmek, demektir.

Şimdi kullanılan «gelenek» sözü, menkulât'ın tercümesidir. Şu kadar var ki, uzun zaman yaşamamış olan her «genç kelime» gibi, «gelenek» de, sadece modern bir mana taşımaktadır. Yüz sene evvel «gelenek» sözü yoktu ki, yüz sene evvelki «menkulât»ın o zamanki manasını da içine alabilsin!

«Gelenek», zamanımızda, sevimsiz bir kelime olarak doğmuştur. Öyle zannediyorum ki, bilhassa gençlerimiz, «geleneklere bağlılık» dendiği vakit, içlerinde bir ürküntü duyuyorlar. Gerçi, «Mason geleneklerine bağlı kalacaklarına» dair, çeşitli yerlerle cümleler okuyor, hattâ yemin de ediyorlar, ama, söylenmesi âdet olan bir cümlelerin mekanik bir tarzda tekrarlanması gibi, ifadenin asıl manasını realize etmiyorlar. Mason gelenekleri, yani dünlerden ve evvelki zamanlardan bize intikal eden fikirler, usuller, kaideler ve semboller..., bunlara bağlı kalmak demek, sanki «ilerlemeği reddetmek»; «olduğu yerde saymak»; hatta bugünkü tâbirlerle - gerici-lik değilse bile- «tutuculuk» sayılıyor. Ve tabii bu ibareden korkuluyor. Çünkü bu-

günkü günler, bir «hareketin» içinde bulunduğumuz günlerdir. Öyle zannediliyor ki, bir şeyin «iyi» olması, «yeni ve değişik» olmasına bağlıdır. Dünden kalan her şey terkedilmeli, her şey yeniden başlamalıdır. Dünden kalan her şey bozuk, yarın gelecek olan her şey -ne olduğunu bilmesek bile- sağlam ve güzeldir. Halbuki gelenek, dünden kalan ve yarın da, değişmeden, devam edecek olan şeydir.

Bu düşünce tarzı bizde çok kuvvetli, fakat bize mahsus değil, bütün dünyada var. Bir teknik değişme içinde yaşıyoruz; icatlar ve keşifler birbirini kovalıyor. Yeni şeysiz geçen günler, heba olmuş gibi... Türkiyede, bu düşünce tarzını kuvvetlendiren bir âmil de var. İnkılâplarımız. Biz, bir takım çok haklı ve tarihî sebeplerle mazimizi reddetmiş olduğumuz için, dünden kalan her hangi bir şeye bağlı kalmayı gaprsiyoruz.

İnsanlık ve insanların yarattığı müesseseler, hiç bir zaman mükemmel olamayacak, yapıları icabı daimî bir değişme içinde kalacaklardır. Fakat insanlar, ideal bir şey tasavvur ettikleri vakit, orada değişiklik aramağı düşünmezler: Çünkü ideal olan şey mükemmeldir ve mükemmele ilâve edilecek bir şey yoktur. Cemiyetimiz de mükemmel olsaydı, hiç bir eksikliği bulunmasaydı, biz de yenilik istemeyecektik. Böyle olmadığına göre, daimî değişiklikler içinde yaşayacağız. Ancak bu mütamadî değişmenin «iyi» değil, «zarurî» olduğunu, irademize değil, kaderimize bağlı kalacağımızı düşünmek icap eder. İnsanlığın gayesi, yenilikler arkasından nefes nefese koşmaktan çok fazla, huzur ve emniyet içinde yaşamaktır.

İnsan kendisini huzur ve emniyet içinde hissetmek ister. Buna imkân veren şey, yarınından emin olması, başka bir deyişle, yarın ne olacağını, bugünden tahmin edebilmesidir. Her hangi bir olayla karşılaştığı vakit alacağı tedbirlerin neler olacağını önceden bilmesi, sürprizlerle karşılaşmaması... Buna eskiden «istikrar içinde yaşamak» denirdi. Bu sebeple, kanunların sık sık değişmesi, arzu edilir bir şey değildir. Bugün, neticesinin ne olacağını bilerek yaptığım bir işe, yarın başka bir netice bağlanabileceğı korkusu olursa, insan daimî bir tedirginlik içinde yaşamağı mahkûmdur.

Eğer cemiyetimiz mükemmel olsaydı, kanunlarımız, tabiat kanunları gibi, değişmeden kalırdı ve insanlar kendilerini tam bir emniyet içinde hissederlerdi. Halbuki, bugünkü zihniyet, yarın, yerini başkasına bırakacak; bugünkü ihtiyaçlar yerine başkaları doğacak...

İnsanlığın daima tekrerrür eden problemleri karşısında, Masonluğumuzun gelenekleri, elbette aynen devam edecektir. Çünkü bizim prensiplerimiz, değişen ekonomik veya politik şartların, zaman zaman moda olup, sonra uykuya yatan problemleri değil; insan ruhunun değişmez haletini temsil eden prensiplerin ifade tarzıdır: Fakir-zengin, kuvvetli - zayıf; cahil - âlim; küçük - büyük, kadın - erkek...

Herkesin içinde, hürriyet, eşitlik, kardeşlik ve insanlık haysiyeti arzuları, hiç değişmeden devam eder.

250 senelik geleneklerimizden hiç bir şey değiştirmeden, aynı gayelere varmamız daima mümkündür. «Bir zamanlar, Masonluk Mabedinin kurulması için hürriyet, müsavat, kardeşlik prensipleri kafi gelmekte idi» deniyor. Ben ilâve ediyorum : Mabedin kurulması için aynı prensipler yine kâfidir; yeter ki biz, Mabedi kurmak yolundaki geleneğimizi terk etmeyelim. Prensiplerin bugüne uygulanmaları farklı olabilir. Biz, bugünün insanları, aynı gelenek içinde yeni uygulama çabalarına bakıp «akıl yolu»nu tesbit edecegiz. Bir zamanlar, hürriyet dendiği vakit, «fikir hürriyeti», nihayet «fikirleri ifade hürriyeti» kastolunurdu. Bugünün insanları «ak-siyon hürriyeti» istemektedirler. Bu, bize, yepyeni ve muazzam güçlükleri olan bir problem gibi görünüyor, ama unutmayalım ki, 250 sene evvelki hava içinde, fikir hürriyetinin arzettiği güçlükler de o nisbette büyüktü.

Eşitlik prensibi, vaktiyle, hukuk önünde eşitlik sağlamaktan ibaretti. Bugün, bir taraftan ekonomik eşitlik, diğer taraftan, ona bağlı olarak «fırsat eşitliği» istenmekte, bu da halli çok müşkül meseleler doğurmaktadır.

Masonlar, buralarda, model insan olarak dünyaya ışık tutacaklardır. Bu gibi meselelerle uğraşan diğer insanlara nisbetle Masonların avantajı, taraf tutan bir nevi «parti» insanı olmamaları; meseleleri soğuk kanlılık ve teenni ile; bir tek fikre iman etmiş müteassıp insan gibi değil, akıl ışığında yolunu arayan sabırlı ve olgun insanlar gibi hareket edebilmelerindedir. 200 sene evvelki «müsamaha», yalnız din konusunda idi. «Mason her hangi bir dinden olabilir» fikri, o zaman için son derecede zor anlaşılır, ileri bir düşünce tarzı idi. Bugün, bu manada fazla bir şey ifade etmez. Fakat aynı müsamaha fikri bugün, dünyayı ikiye bölmüş olan fikir cereyanları karşısında, rolünü oynayacaktır. Bir Mason, hakikatin tamamının bir tek yerde olmadığını bildiği için, soğuk kanlı hareket eder; herkese, hakkını teslim etmeğe çalışır.

Daima aynı prensip ve usullerle hareket ettiği için, bazan fazla hareket, bazan fazla durgunluk yollarında ifrata kaçan cemiyet içinde, bir denge unsuru olarak fonksiyonunu ifa eder.

(Mimar Sinan, Yıl 4, Sayı 16)

TURİSTİK BİR GÜNEY AMERİKA GEZİSİNDEN

MASONİK NOTLAR

Can ARPAÇ

Montreal'de düzenlenen Ortopedi Kongresi, Güney Amerika'ya kadar uzanan eşli ve turistik bir programa dönüşünce, Prof. Dr. Orhan Aslanoğlu Kardeşimin aracılığı ile Doktorlar grubuna eşim ile beraber, turist olarak katılma olanağını bulduk.

Gezi programına göre Masonik ziyaretler yapabileceğimizi de düşünerek En Muhterem Büyük Üstadımızın kısa mesajlarını, Büyük Locamızın bijularını ve Türkiyemizi tanıtan kitapları, Masonik pasaport, önlük ve eldivenlerimle birlikte yanına alıp 3 haftalık turumuza başladık. İlk durağımız Kanada'dan ve son durağımız Brezilya'dan Masonik bakımdan aydınlanamadan döndük.

Arjantin'de ise şans yüzümüze güldü. Orhan Aslanoğlu ve Rauf Birol Kadeşlerimle birlikte, Buenos Aires, Avenida De Juan Peron, 1242 No. daki geometrik noktayı bulduk. Dış kapısı üzerinde adı, sanı, gönyesi ve pergelile oldukça yaşlı bir yapı... Dış kapı açık ve hiç kimse yok. Girer girmez solda camlı bir kapı, ardında yaşlıca bir hanım ve bir kitaplık var. Kadıncağız İspanyolcadan başka dil bilmiyor. Masonik Pasaportumu uzatıp Büyük Sekreteri soruyorum. Bizim giriş koridorunda beklememiz gerektiğini elleriyle anlatıp, ortadan kayboluyor. Koridorun sonunda camlı bir kapı, kapının ardında baramerikanlı, masalı, sandalyalı bir hol var. Beş dakika kadar sonra kadın geri dönüp, bekleyin işaretini tekrarlayarak kütüphaneye dönüyor.

Bu arada lokale gelenler var. Bizi şöyle bir süzüp başlarını çeviriyorlar. Bunun üzerine yeni gelenler "Merhaba İngilizce konuşuyor musunuz?" diye sormaya başlıyor. Sonunda, orta yaşın üzerinde ve bizim bir kuşak önceki İstanbul efendisi kılığında bir kardeşimizle anlaşabiliyoruz. Kendisi önceki Büyük Danışman imiş. Adı CARLOS CAPEZEA K. Bizi içeriye alıp bir masaya oturtuyor ve kahve ikram ettikten sonra Sekreterliğe gidiyor. Masamıza gelen Büyük Sekreter oldukça genç. Ana dilinden başka dil bilmiyor ve görünmesi ile kaybolması bir oluyor. Carlos Kardeşimize Bü. Üs. gelinceye kadar yapıyı gezmek istediğimizi belirtiyoruz. Lokalde bir tanesi balkonuyla birlikte 300 kişi, diğerleri 80 kişi civarında kapasiteli 7 mabed var. Dekorü bizim mabetlere çok yakın. Bariz farklar; Yemin kürsüsü Üs. Muh. kürsüsü önünde ve Üs.Muh. koltuğunun sağında ve solunda, Üs.Muh. Yardımcısı ve önceki Üs.Muh. için iki büyük koltuk var. Mobilyalar ve badana oldukça

eski ve ortada üç sütun yok.

Kısa süren bina turumuz En.Muh. Bü.Üs.'ın gelmesiyle sona eriyor. Bü.Üs.' ın odası iki bölüm. Girişte özel sekreterliğe benzer bir yer var. Oradan büyükçe bir makam odasına geçiliyor. Bü.Üs., makam koltuğu yerine benimle karşı karşıya oturmak nezaketini gösteriyor ve Türkiye hakkında bilgisi olduğu konuşmalarından anlaşıyor.

Mesela "Türkiye'deki gibi, biz de fanatikler tarafından sevilmiyoruz. Halkın çoğunluğu koyu katolik ama bizim insanlık ve kardeşlik yolundaki çalışmalarımızı etkilemiyor" dedikten sonra "Ermenilerle aranız nasıl?" diye soruyor. Kendisine Türkiye'de pek çok Ermeni, Rum ve Musevi Kardeşlerimiz bulunduğunu, insanlar arasında bir ayırım yapılmadığını, ayrıca İngilizce, Fransızca, Almanca ve Rumca çalışan Localarımız olduğunu dilim döndüğü kadar anlatıyorum.

Bü.Üs. konuyu değiştirerek "Dünya Masonlarının Birleşmiş Milletler gibi bir federasyon haline gelmesinden yana olduğunu" belirtiyor. Bunun için de önümüzdeki yıl Meksika'da büyük bir toplantı düzenlenmesi için çalıştıklarını ifade ettikten sonra, Türkiye'nin bu toplantıya katılıp katılmayacağını soruyor. Bu konuda yetkili olmadığımı, davet gelirse Büyük Locamızca değerlendirileceğini söylüyorum. Büyük Üstadımızın mesajını ve armağanlarımızı verip ayrılıyoruz. Bizi dış kapıya kadar uğurlayan Bü.Üs, başta En Muh. Bü. Üstadımız olmak üzere, bütün Türk Masonlarına Kardeş sevgilerini yolluyor.

ARJANTİN BÜYÜK LOCASI HAKKINDA KISA NOTLAR:

İlk Loca 1795'te Gr. Orient de France'a bağlı olarak kurulmuş

İlk İngiliz Locası 1806 da kurulmuş

İlk Pennsylvania Locası 1825'de kurulmuş, kısa bir süre çalışmış

1846'da hükûmet Masonik çalışmaları durdurmuş. 1853'te İngiltere B.L.'sı Exelsior Locasına berat vermiş.

1857'de Uruguay Bü. Locasının himayesinde 6 İspanyolca çalışan loca kurulmuş.

Bu locaların birleşmesiyle ilk Birleşik Bü. L. çalışmaya başlamış. 1860'da İngilizce çalışan Locaların kurulmasına izin verilmesi şartı ile İngiltere Bü. L. sı ile dostluk anlaşması yapılmak suretiyle muntazam Localar zincirine katılmış. İngilizce çalışan Localar şu anda Calle Cochabamba 223 No. daki Mason Lokalinde çalışıyorlar.

Arjantin Bü. L.'sına bağlı 73 Loca var (45'i Buenos Aires'te)

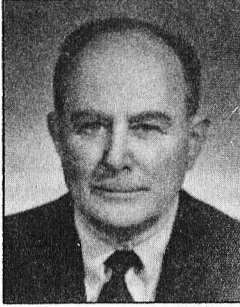
" " " " 7150 K. var

Çoğunluğu İskoç riti ile, bir bölümü York riti ile çalışıyorlar

Minimum terfi süresi 12 ay

Toplantı sayısı ayda iki kere

Konuşulan dil İspanyolca (4 tane Almanca çalışan Loca var)

MASONLUKTA TEMEL TAŞLAR

ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK

Raşid TEMEL

Konfüçyus 2500 yıl önce "Alçak gönüllülük faziletlerin temelidir." demişti. Masonlukta büyük önemi olan alçak gönüllülüğü destekleyen birçok görüşler vardır:

1- İnsanın en büyük fazileti, yeteneklerinin sınırlı olduğunu bilmesidir.

2- Başkalarını aşağı görmek kolaydır, sadece bakmaktan başka bir yetenek istemez.

3- Çileden çıkmışları gerçeği görmeye yönelten şey yalnız alçak gönüllülüktür. Ancak alçak gönüllülük iyi şeyleri meydana çıkarır.

5- Gücsüz durumda iken alçak gönüllülük göstermek bir meziyet değildir. Ama zirvede iken, övülürken, alçak gönüllü olmak ender rastlanan ve zor bir meziyettir.

6- Alçak gönüllülüğün başarılı olması için insanın kendine daha acımasız, başkalarına ise daha bağışlayıcı olması lazımdır.

(Derleme)

GÖRÜNTÜLERİN ÇAKIŞMASI

Haluk AKBAŞLI

Masasının üzerindeki dosyayı kapattı. Arkasına yaslanarak koltuğuna gömüldü. Saatine baktı, mesai saati bitmişti. Özel telefon hattından evinin numarasını çevirdi. Eşine akşam L. toplantısına gideceğini ve yemeğe kalacağını söyledi. Toplantı günleri Pazartesi idi. Pek devamlı değildi. Bazen gerçekten işi çıkıyordu ama bazen de işi olmamasına rağmen, mazeret beyan ederek gitmemezlik yapabiliyordu. Bu işe tam ısınamamıştı galiba...

Odasından çıktı. Kapıda muhabbet etmekte olan odacı ve gece bekçisine nazik ve sevecen bir "İyi Akşamlar" dedi. Onlar da aynı şekilde karşılık verdiler ama gene de gün boyunca sert ve acımasız olan genel müdürlerinin bu yumuşaklığına bir anlam bulabilmek için hayli düşündüler...

Arabasını çalıştırarak yoğun trafiğe karıştı. Yol boyunca aklı hep dernekle ilgili sorulardaydı. Bölük pörçük düşünmeğe çalışırken genellikle kendinde pek suç aramıyordu. Kafasındaki en büyük soru devam konusundaydı. "Niçin çok devamlı de-"

lim" diye düşündü kendince. "Burası bana elle tutulur, gözle görülür hiçbir şey vermiyor. Sadece girip oturuyorum. Kimse de neden oturuyorsun diye sormuyor. Diğer K.'ler de faaliyet göstermem için önyak olmuyorlar. Ne K.'ler rehberlerini ne de rehberler K.'lerini gerçek anlamda soru sormak, yardımcı olmak için aramıyorlar. Ritüeller bazen monoton biçimde okunuyor. Tüyük maddeleri yerine gelsin diye hep aynı konularda aynı yorumları yapıyoruz. Verilen sembollere pek az K. değişik yorumlar getirmek için uğraşıyor. Bazen eski bir K.'e bir soru soruluyor. Cevap "Bunlar M.'lüğün eski ve yazılı olmayan adetlerinden... Zamanla kendin öğreneceksin." şeklinde oluyor.

Sonra bakıyorsunuz, bir başka toplantı sonrası bir K. sofrasında çok sayıda K. bu konuyu konuşuyor. Dolayısıyla gizli olan nedir, konuşulması serbest olan nedir, karar veremiyorum. Birbirimizi tanımamamız ise bir başka problem. Tamam, hepimiz K.'iz ama birbirimizi isimlerimizle tanımak, daha çok aramak, sormak daha

güzel değil mi? Zincirimizi daha olumlu çalıştırabilsek sevinçli ve üzüntülü günlerimizde hepimizin haberi olsada, örneğin bir cenaze töreninde sadece birkaç K. olmaktan çok ötelere gidebilsek..."

Bunları düşünürken dernek binasının önüne geldiğini gördü. Otomobilini park etti, binanın zilini çaldı. Kapıyı açan K.'ine teşekkür etti. Lobide artık toplantıya girmek üzere olan K.'lerini başıyla selamladı. II. Tö. Üs.'nin emriyle, sözlerinin anlamını hiçbir zaman merak etmediği, hatta kimi zaman çalındığını bile farketmediği müzikle beraber görevlilerin usulüne uygun olarak Ma.'e girişini ayakta seyretti. Na.'larının yardımıyla L.'sını çalışmaya açan Üs. Muh. "M. arasıra günlük hayatın kaygularından uzaklaşıp, vicdanının sesini dinlemelidir." dediğinde ise, bugüne kadar böyle bir alışkanlığı olmadığını farketmedi.

Üs. Muh. konuşmacı K.'i Ha. kürsüsüne davet etti. Konu başlığı "M.'lukta Birinci Derece Ritüelinin Önemi" idi. Cümlelerin ve sembollerin açıklanarak anlatıldığı onbeş dakika süreli konuşma boyunca kulağına ilkkez duyuyormuş gibi gelen pek çok bölüm vardı. Bunun nedeni ise çok açıktı.

Kendisi tam hatırlayamıyordu ama galiba sadece bir ya da iki kez göz atmıştı bu ufak ama büyük kitaba...

K. sofrasında eski dostu olan

K.'iyle yanyana otururken düşünüyordu ve o anda karar verdi. Yarın değişik bir insan, değişik bir patron, değişik bir M. olacaktı. Ertesi gün, işyerine girerken öyle güzel bir "Günaydın" dedi ki bütün personel hayretler içinde fakat mutlu ve güzel geçecek bir günün farkında olarak cevap verdiler. Odasına girince önce sabah yapacağı tüm işleri bitirdi. Öğlene doğru derneğe telefon açtı. İlgiliden akşam hangi L.'nin toplantısı olduğunu, derecesini ve gündemini öğrendi. İlkkez kendi L.'sı dışında bir toplantıya katılacaktı. Gündemde ise üç haricinin Tek. Tö. vardı. Akşama kadar boş kaldıkça I. Derece Ritüelini okudu. Çıkmadan öncede kapısını kapatarak derecenin Dü. Du., İş. ve Sa. Du.'nu on-oniki kez tekrarladı. Bu çalışmanın, en fazla bir dakikasını aldığını gördü. Eşine telefon açtı. Bu akşam da gelemeyeceğini söyledi.

Dernek binasında gördüğü her K.'le selamlaştı, ellerini K.'çe sıktı. Toplantının başlamasına on dakika kalaya kadar, o güne kadar tanıma fırsatını yaratmadığı birçok K.'iyle muhabbet etti. Daha sonra içeriye girdi, oturdu.

Tek. Tö.'nini öyle bir seyretti ki kendi Tek.'inde böylesine heyecanlanmamıştı. Tören sona erdikten sonra yararlarda söz almak için sütununa bakan Na. K.'inden söz istedi:

"Üs. Muh.

Ben genç bir K.'inizim. Birkaç se-

nedir bu cemiyete geliyorum ama ilk defa kendi L'm dışında bir faaliyete katılıyorum. Dün gece yaşadığım bir olay tüm yaşantımda bir dönüm noktası oluşturdu. Yanlışlarımı ve yapabileceğim halde yapmadıklarımı anlamaya başladım. Gerek heyecandan gerek yanlış yapma korkusundan bugüne kadar Ma. çalışmalarını sırasında bir kelime bile konuşmamıştım. Oysa bugün şunu anlıyorum ki öncelikle korkulacak ve heyecanlanacak birşey yok. Yalnızca her toplumda olduğu gibi burada da nezaket ve terbiye kurallarını bilerek davranmak zorundasınız.

K.'lerime ve özellikle bu akşam aramıza katılan yeni K.'lerimize söylemekte yarar görüyorum. Burada konuşulanlar, yazılanlar, okunanlar sadece somut kağıt parçaları olarak kalmamalı, toplantıdan çıkıldığı anda ya da ertesi gün unutulmamalı, aksine soyut varlığımızın en derin köşelerine nakşedilmesi sağlanmalıdır. Çünkü ancak böylelikle burada bize öğretilenleri ve öğretilmek istenenleri günlük yaşamımıza adapte edebiliriz.

Oysa bu kutsal yerin tüm kurallarına uyulmazsa, ritüeller devamlı okunmazsa, tüzükler bilinmezse, eldivenler takılmazsa, selamlar doğru dürüst yapılmazsa, kıyafete dikkat edilmezse, toplantının gündemi içeri girene kadar bilinmezse, neyin serbest olduğu idrak edilmezse, K.'ler aranmazsa ve tanınmazsa, biz zaten içeride uygulanması gerekenlerin

hiçbirini uygulayamıyoruz demektir. Değilki dışarıdakileri... " dedi.

Toplantının bitiminden sonra, dışarıya çıktı. Kapıda bekleyen yeni K.'lerini usulüne uygun olarak öptü, tebrik etti.

K. sofrasına kalmak için merdivene yönelen bedeninden çıkarak, aksi yöne süzülüp Ma.'e geri dönen ruhunu hissedene yalnızca O'ydu. Soyut varlık, elinde eldivenleri belinde önlüğü, duyulmayan bir müzik eşliğinde Ma.'in içinde süzülerek dolaşırken, duvarlarda yankılanan "Gönül rahatlığı içinde dağılım." sözcükleriyle tarifsiz bir huzur içinde idi...

Ve hem K. sofrasında oturan beden, hem de M.'de danseden ruh, ikisi de biliyorlardı ki, bundan sonra, hangisi ve ne zaman olursa olsun aynaya baktıklarında, görüntüler tamamen çakışmış durumda olacaktı.....

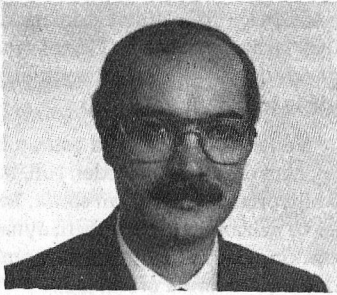

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (20):

ÜMİT GÜRELMAN

M.M.

*Sûretimdir sanma aslâ,
aldatır sûret seni
Bir kâğıt üstünde tesbît
ettiler gûya beni...*

İstanbul Radyosunun neyzenlerinden, şair ve bestekâr Ümit Gürelman, vaki bir davet üzerine değil de, yazılı olmayan törelerimize uygun olarak, kendi istek, arzu ve çabaları ile aramıza katılmış bir mason. Bu olayın ilginç hikâyesini kendisinden dinleyelim:

"Oldum olası masonluğa ilgim, merakım çok büyüktü. Lehte, aleyhte ne yayın bulsam, -eski *Yeni İstanbul* gazetesindeki yazı dizisine varıncaya kadar- satın alırdım. Bir gün, Radyo evinde rastladığım Nadir Hilkat Çulha'nın yakasında bir mason rozeti gördüm. Ne olduğunu bilmeme rağmen, rozete işaret ederek -Hayrola, bu ne? dedim.

- Hiç, bir mimarlar kokteylinde yakama taktılar, diye cevaplandırdı. Ben:

- Ne olduğunu bilirmisin?

- Hayır.

- O bir mason rozetidir...

- Yapma yahu, olamaz... diye süren konuşmamızın sonunda israrlarımı dayanamayan Çulha K., daha henüz bir gece evvel tekris edildiğini, ve aynı elbiseyi bugün de giydiğinde, rozetini çıkarmayı unuttuğunu anlattı. Hemen benim de mason olmam için tavassutunu rica ettim. Tabii kendisi henüz en genç çırak olduğundan, o dönem Üs. Muh. olan Aziz Çöl K.'in yardımı ile 1983 yılında Burç Muh. L.'sında mesleğe intisab ettim."

Ümit K., 1946 yılında İstanbul'da doğmuş, Atatürk Erkek Lisesinde liseyi bitirdikten sonra 3

yl, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinde Eski Ön Asya Dilleri ve Klasik Filoloji (Eski Yunanca, Latince) okuyan Gürelman K., 1971'de Gazetecilik Yüksek Okuluna transfer ederek, oradan mezun olur.

Müziğe yönelmesi, ayrıca ilginç bir hikâye. Hem çocukluk hem de okul arkadaşı olan, ve şimdilerde Cerrahpaşada profesör Ümit Balcısoy K.'e annesi bir ney alır. Vakit 1961'in Ramazan vakti olduğundan kendisi de heveslenir ve beraberce, Hasan efendiden ders almağa başlarlar. 6 ay sürer neyden düzgünce bir ses çıkarmaya başlamaları, ancak konumuz olan Ümit K.'in neyi yok. Derste Balcısoy K.'ininkini kullanıyor ama başka çalışma olanağı yok, ailesi de müziğe yönelmesine pek taraftar değil.

Derken bir gün, Balcısoy K.'e bir keman alınınca, ney de Gürelman K.'e hediye edilir. O dönemlerde İstanbulda bir Türk musikisi konservatuvarı var ama, Ümit K. tahsilini sürdürmekte olduğundan oraya devamı mümkün olmuyor. Ne var ki Niyazi Sayın ve Burhanettin Ökte gibi hocalar yanında yetişen kardeşimiz, 1978 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı Türk Musıkîsi İcra Heyetine

ve 1980 yılında da TRT İstanbul Radyosuna Ney sanatçısı olarak katılır.

İlk eseri olan *Artık o hayal bahçemizin gülleri soldu*'dan sonra, TRT Türk Sanat Müziği repertuarına girmiş 12 bestesi, "Hamparsum Notası" ile ilgili, henüz yayınlanmamış bir kitabı bulunan Ümit K.'e, ney öğrenmekle masonluk öğrenmenin benzerliğini sorduk: "Ney hocalarım, hem üfleme (teknik) hem de usul, makam ve tavr (yorum) öğretirlerdi. Ancak bu, bir eseri meşk ederek, tam bir Üstat - Çırak münasebeti içinde olurdu. Masonluktaki Rehber Üs. - Çırak ikilisine olan benzerlik hiç bir şekilde göz ardı edilemez."

1986 - 1989 yılları arasında Adapazarı Belediye Konservatuarında Öğretim Görevlisi olarak ney dersleri veren Ümit Gürelman K., TRT İstanbul Radyosunun "Türk Klasik ve Tasavvuf Topluluğu Korosu" ve "Konya Semâ Heyeti"nin sanatçı üyelerinden olarak birçok yurtiçi ve yurt dışı konser ve festivallere katılmış. Bu çevrelerin masonluğunu nasıl karşıladıkları sorusuna cevabı ise, çok ilginç:

"Bilmiyorlar. Oldukça muta-

assıp olan bu çevrenin, mason olduğumu öğrenmeleri halinde, kariyerime sekte vurulma ihtimali yüksek..."

Son sorumuzu sorduk: "Ümit K., senin masonluğa yaklaşımın nasıl?"

"Benim gördüğüm, bu bir sevgi işidir. Sevgisiz hiç bir şey olmuyor. Sevgi ise, biraz da bilgi işidir. Hiç bilmeden sevmek zor... Doları ile, kişi karşındaki ile ilgilenmeli. Ona yaklaşmalı, onu sevmeli. Zaten birçok mısraımda bu konuyu hep işledim, işleyeceğim."

Bu çalışmalarından bir iki örnek aldık, Ümit K. ile vedalaşırken:

YALAN MI?

*Yeni dünyalara sevdâ üretirdik
ikimiz*

*Saatın akrebi dostum olabilseydi
eğer...*

SEVGİ

*Bana göre en zor iş; kazma, kürek
işidir*

*Yeter ki sevsin insan, sevgi yürek
işidir...*

OSMANLILARDA

MASONLUĞA AİT İLK KAYITLAR (11)

ESRAR-I FARMASON

(Devam)

Suha UMUR

Bundan sonra mülâzım kürsüye getirilip taahhüdat-ı malûmeyi akd etmesi üzerine yoldaşlara mahsus olan sır kendisine beyan olunmasıyla kendisinin bu sıfatı yani yoldaş rütbesini ihraz etmiş olduğu Muhterem tarafından ilân ve keyfiyet loncada mevcut farmasonlar tarafından dahî tasdik ve tahsin olur.

Muamelât-ı meşruhanın icrasından (açıklanan işlerin yapılmasından) sonra teşrifatçı merkumu (adı geçeni) alıp cenup direğinin üst tarafına oturtur vâız (hatip) dahî nezdine (yanına) gidip loncanın ortasında serilmiş olan salif-üz-zıkr (bahsedilen) levha üzerinde tersim olunan eşkâlin (çizilmiş olan şekillerin) neye alâmet olduğunu tarif eyler. İşbu tarife göre mezkûr levhanın hey'eti-i mecmuası (levhanın tamamı) Süleyman bin Davud aleyhisselâmın mâbedine işaret olup mâbed-i mezkûr dahî İbrânî lisanında salih tesmiye olunur ve kapının iki tarafında vakî' direklerin biri Yahve yani kuvvet ve diğeri dahî Caşın yani sebat tesmiye kılınır (ismi verilir).

Bunların biri beyaz ve diğeri siyah olduğundan biri hilkat (yaratılış) ve hayat nuru diğeri fenâ ve mevt ve zulmete (yok olma, ölüm ve karanlığa) alâmet olup bunların yekdiğerini takibi yani hayata mematın (ölümün) ve nura zulmetin tekabül etmesi dahî muvazene-i umûmiyenin devamına sebep olur. Şark tarafında vakî' birinci kapıya vâsıl olmak için mürûru (geçilmesi) lâzım gelen yedi basamak mahrem-i esrar olan şahsın mertebe-i kemâle vüsulüyle akdes-i mukaddesine takrib edebilmesi (yaklaşabilmesi) için ihtiyar etmesi lâzım gelen mihn ü meşakkate delâlet eder.

İşbu levhada tersim olunan (resmi çizilmiş bulunan) neccar (marangoz) âleti, maslahatın (işin) mukaddes olduğuna delâlet eder. Mamaafih her bir âletin bir mâna-yı mahsusu (özel bir mânası) vardır. Şöyle ki, pergel, farmason olan şahsın kendisini kubhiyyat ve hafîattan (fena hareketler ve

yanlışlardan) muhafaza ve çekiş alet-tevâli tahsil-i kemâle sa'y etmek (çalışmak, gayret etmek) ve gönye tahtası ise masdar-ı daire-i hakkaniyetten hurûc etmemek (doğruluktan ayrılmamak) ve mala, karındaşlarının kusur ve hatâlarını afv ve setr etmek (gizlemek) ve plançete tahtası üstadın gösterdiği yoldan dışarı çıkmamak ve mimar arşını dahî kâffe-i mesaîsini teşebbüs ettiği fiilin ikmâli ve itmamına hasr etmek lâzım geldiğine ve levhânın etrafında âşıkane rabt edilmiş olan şerit dahî âzâsından olduğu cemiyet, kürre-i arzın her bir tarafına nufuzu câri olduğuna ve mesâfenin bu'udu (uzaklığı) âzâ beyinde (arasında) olan râbitayı ihlâl etmeyip belki bir kat daha teyid ve tekidini müstelzim olduğuna (gerektiğine) delâlet eder.

İşbu mahalde vaızın nutku hitam bulmakla ol güne mahsus olan mesalihin tesviyesine ibtidar olunur (işlerin neticeye bağlanmasına başlanır). Bundan sonra işler açıldığı gibi paydos olmakla amele dahî dağılır gider.

(Üçüncü Madde)

(üstad derecesinin suret-i itasına dairdir)

Çırak ve yoldaş rütbelerinin hin-i itâsında (verildiği sırada) mâbedin yani lonca odasının tezyinat cihetiyle bir farkı yoktur. Halbuki üstat rütbesi verildiği vakit loncanın manzarası bütün bütün tagyir eder (değişir). Şöyle ki lonca odası duvarlarının rengi siyah olup üzerine bir takım ölü kafaları ile bacak vesair kemikler beyaz boya ile tersim veyahut siyah bir kumaş üzerine beyaz iplikle nakş edilmiş ve lonca odasının şark tarafında yalnız bir şamdan bulunup üzerinde bir sarı balmumu dikilmiştir.

Şu halde lonca odasına orta oda tesmiye olunup (ismi verilip) Muhterem dahî En Muhterem tabiriyle zirk olunur. Bunun önünde Tevrat kitabı ile bir gönye tahtası ve bir pergel ve lonca reisine mahsus bir çekiçten başka bir de ölü kafasından yapılmış bir fener bulunup, işbu fenerden yanan mumun ziyası dahî kafanın göz deliklerinden çıkar.

Lonca odasının ortasında bir erkân minder¹ olup üzerinde dahî frenk cenazeleri üzerine konulan siyah çuhadan bir örtü yayılmıştır.

İşbu tabut ve belki mezara müşabih olan (benzeyen) minderin baş ta

1. Erkân minderleri eski evlerde, konaklarda, saraylarda, tanzimattan sonra sandalye, masa, koltuk gibi mobilyaların kabulünden evvel resmî dairelerde, bir kişinin oturmasına mahsus yuvarlak, ufak yer minderidir.

Mütercim tabutu anlatmak istiyor. (S.U.)

rafına bir gönye tahtası ve şarka doğru yan tarafında açık bir pergel ve üstüne dahî akasya denilen ağacın bir dalı vaz' edilmiştir.

Loncada mevcut bilcümle farmasonların başları örtülü olup önlerinde beyaz meşinden birer peştemal ve loncadaki hizmet ve memuriyetlerinin alâmet-i mahsusası olan şeritlerden başka sol omuzlarından sağ böğrüne doğru uzanmış mavi renkte geniş bir şerit bulunup bunun üstünde dahî şems ile kamer (güneş ile ay) ve yedi yıldızın şekilleri nakş edilmiştir.

İşbu rütbenin itası için vuku' bulan içtimada loncanın işleri diğer iki rütbelerin işleri gibi açılır fakat mülâzımın suret-i kabulü tagyir eder (değiştir). Şöyle ki, mülâzımın ayakları ile sol kolu ve memesi çıplak olarak lonca odası kapısının önüne getirilir ve mülâzımın belinde üç kere dolaştırılmış bir ip olup bunun ucu dahî rehberinin elinde bulunur. Mülâzımın üzerinde mâdeniyata müteallik ne kadar eşya var ise kâffesi alınır.

Mülâzım şu halde teşrifatçının emrine ihtisalen lonca kapısını yoldaş usulünde olarak çalması üzerine loncada bulunan farmasonların kâffesi izhar-ı telâş ettikleri gibi Birinci Dideban dahî sairleri misillâ telâş ile beraber kekeleyerek En Muhtereme hitab edip, bir yoldaş kapıyı çalıyor, demesi üzerine En Muhterem cevap verip der ki, bakınız bir yoldaş buraya kadar nasıl gelebilmiş ve istediği ne imiş, tahkik ediniz.

Birinci Dideban, tahkik-i keyfiyet ettikten sonra der ki, vakti tamam olmuş bir yoldaş, Teşrifatçı loncaya getirip onun üstat zümresine dâhil olmasını iltimas ediyor.

En Muhterem cevaba agaz edip der ki, bugünkü gün hazin ve kederimizin derece-i kemâlde olduğu bir gündür. Teşrifatçı bizi niçin kendi halimize bırakmıyor, böyle bir vakitte her bir şahıs maznunu ve hususâ bir yoldaş bize getirmemesi evlâ değil mi idi? Hele bakalım, kim bilir belki getirdiği yoldaş bizim mâtemimize bâis olan (sebeb olan) şahısdır. İhtimaldir ki felek ahz-i sâr ü intikam (öc ve intikam alma) için onu bu vesile ile bize teslim etmiştir. Düşünüp durma ey Teftiş Memuru Karındaş². Hemen silâhlânıp şu Yoldaş tut ve her bir tarafını ve alehusus ellerini muayene et, tâ ki cinayet-i vâkıa-i dehşetengizde iştiraki olduğuna dair üzerinde bir günâ eser bulunup bulunmadığı tahakkuk etsin.

(Devamı var)

2. Teftiş Memuru Karındaş: Muhakkik.

ERAN, FİLEİN, AGAPAN

Kemal TÜREN

...Masonluk'ta Kardeş Sevgisi; İttihat Zinciri, nar taneleri ve Loca'nın Harcı ile simgelenir. Geliştirilmesinde Üç Sütun sembolizmasının getirdiği kavramlar çok önemli rol oynamaktadır. Aklihiyet, Kuvvet, Güzellik Sütunları hem İç Mâbedin, hem İnsanlık Mâbedinin hem de Loca'nın dayanaklarıdır. Masonluk'ta Kardeş Sevgisi birçok plânda ele alınabilir: Loca içinde Sevgi bağlarının yoğun şekilde geliştirilmesi, Büyük Loca düzeyinde Kardeşliği, bütün Masonları birbirine bağlayan kardeşlik, İnsanlık Mâbedinin yapısıyla gerçekleştirilmesi istenen evrensel Kardeşlik.

Eleusis Ayinleri'ne rekabet etmiş olan Hristiyan Misterleri'nin temelinde "Agapè" (Lâtince Caritos") yani Sevgi, Şefkat, Muhabbet düşüncesi vardır. Bu kelime Allah'ın insana, insanın Allah'a ve insanın insana sevgisini ifade eder. "Agapè" "Aşk"tan (Lâtince "Amor"dan) farklı bir kavramdır. "Agapè" kavramı Masonluğa yalnızca "Agap" (Kardeş Sofrası) şeklinde değil, Aziz Pavlus'un Korintoslular'a Birinci Mektubunun 13 üncü Babı ve özellikle bu Babın son cümlesi kanalıyla da sembolik derecelerden itibaren girmiştir. Şöyledir bu cümle: "Şimdi ise iman, ümit, sevgi, bu üçü kalıyor; ve bunların en büyüğü sevgidir."... Teolojal (yani Allah'a yönelik) erdemler diye nitelendirilen bu üç erdem İngilizler'in "Emulation Riti" Çırac Derecesinde aynen bulunduğu gibi bizde de Kalfa Derecesinde yer alıyor. Bu üç kavram Skoç Riti'nin yüksek derecelerinden birine konu olduğundan, Üç Sütun sembolizmasına ışık tutabileceğine işaretle yetinerek "Agapè" kavramına dönüyorum.

Sevmek, eski Yunanca üç ayrı fiille belirtilir: "Eran" arzuyu, bencil bir sahip olma isteğini, aşkı ifade eder. "Erös" kelimesi bundan gelmektedir. "Erös" cinsel arzu da dahil her türlü aşkı ifade etmekte, oysa ilâhe Afrodit yalnızca cinsel içgüdüyü simgelemektedir. "Filein" karşılık beklemeyen, mânevi değerlerin sözkonusu olduğu, bilgelerin, kahramanların sevgisini ifade eder. "Filia" kelimesi buradan gelir. Meselâ Filozofi yani Felsefe, sofia: bilgelik; ve filia: sevgi, dostluk sözlerinin birleşmesiyle meydana gelmektedir ve bilgelik sevgisi anlamındadır... "Agapan" fiili ise ilk iki fiildeki anlamların tümünü kapsar. Ancak bu fiilden türeyen "Agapè" kelimesini ilk Hristiyanlar mânevi sevgi, kendini adayan, kendini fedâ edebilen sevgi: Al-

lah'ın insana olan sevgisi, insanın Allah'a olan sevgisi, insanın insana olan sevgisi yâni kardeş sevgisi, başkasının iyiliğini isteme şeklinde tezahür eden sevgi anlam- larında kullanmışlardır. İlk Hıristiyanlar tertipledikleri "Kardeş Sofrası"na da Agapè adını vermişlerdir.

İslâm Tasavvufunda insanın Allah'a olan sevgisi konusunda Eros (Aşk, İşk, ih- tiras dolu arzu) ve Agapè ("Mahabba", ihtiraslardan arındırılmış sevgi) tartışması vardır. Tartışmalar sonunda bu sevgiye AŞK'tan ziyade MAHABBA (MUHAB- BET) denilmiş, ancak bazı İslâm din âlimleri Allah'a yalnızca tapma duygusuyla bağlı olunabileceğini, sevgi bağının mümün olamayacağını, çünkü sevgi bağının aynı kategoriden iki varlığın (munâsaba) münasebetini gerektirdiğini. Yaratıcı ile yaratık arasında bu durumun mevcut olmadığını savunmuşlardır(*).

Kitab-ı Mukaddes'in "Vulgate" olarak adlandırılan Lâtince tercümesinde «Agapè» kavramı «CARITAS» (Karitas) olarak verilmiştir ve Agapè'nin tam karşı- lığıdır. Muhtelif dillerdeki tercümelerde batılı mütercimler Lâtince "CARITAS" ke- limesinden esinlenerek, Agapè'yi İngilizce "Charity", Fransızca "Charité" diye çe- virmişlerdir. Oysa günlük konuşmada Charity, Charité, yardımseverlik, sadaka verme anlamındadır. Burada ise sözkonusu kavram Charité, Charity kelimelerinin etimolojik anlamındaki "Caritas" yani "Agapè"dir. Masonik terminolojide "Agapè", "Caritas"tan esinlenerek Türkçeye "Şefkat" olarak da çevrilmektedir. Yar- dımseverlik şeklindeki eski tercüme ise Charity'nin, Charité'nin çift anlamının neden olduğu yanlışlıktan kaynaklanan hatâlı bir tercümedir. Agapè'ye, Arapça Ma- habba, İbranice Ahabah'dan gelen "MUHABBET" demenin de mümkün, belki da- ha bile uygun olabileceği düşünülebilir. Şefkat, muhabbet, sevgi kelimeleri elbette ki "Yardımseverlik" kavramını da kapsamaktadırlar. Agapè kavramı Yardımse- verlikten çok daha geniş kapsamlı felsefi ve inisiyatik bir kavramdır.

İnisiyasyonun yalnız Bilgi'ye (Gnosis'e) bağlı tutulması eski devirlerde de sı- nırlı kalmış, Sevgi kavramı (Tanrı Sevgisi olduğu kadar İnsan Sevgisi olan "Agapè) de İnisiyasyonun ögesi olmuştur...

(R.L.HUMANITAS 33
Le Livre de L'exercice
1987-1988)'den

(*) Louis Gardet; "Les Hommes de l'Islam" - Hachette, 1977, s. 265-266).

HAKİKAT YOLU

Mehmet Fuat AKEV

Genç kardeşlerimden biri bana bir gün şu soruyu sordu: "Akev K.im, siz ki Ritimizin bütün derecelerine yükselmiş bulunuyorsunuz, bir MASONİK HAKİKAT'in var olup olmadığını bana söyleyebilir misiniz?"

Ona dedim ki: "Kardeşim, Masonluk önümüze hiç bir hakikati sermez. Henüz hiç kimse aslî bir hakikat keşfetmemiştir ve, hâlen ispat edilmemiş olan prensiplere inanılması, bir dogmaya inkıyad edilmek demek olurdu. Ama Ritimiz, sizi Hakikatın yoluna koymakta ve ona erişilebilmesinin bütün vâsıtalarını size bahşetmektedir. Ona yaklaşmak, size tanınacak derece yükselmeleri ile müterâfik olarak, kendinize aittir."

Bununla beraber, vicdânım, verdiğim bu cevaptan hoşnut olmuyordu ve, bu vicdânı tatmin etmek için, ilk tekris gününe avdet edip, masonik hayatımın merhalelerini yeniden yaşamak istedim.

Akl ve fikrimin, amelî hayât vakayinin fevkine yükselmemi mümkün kıldığı günden beri, Hakikati aramaktayım.

Hakikatın bir çok târiflerini buldum ama, bunlardan ancak bir kaçını zikretmekle yetineceğim:

KANT, Hakikat mefhumunda, tabiat genel kanunları ile, zekâ ve akıl arasındaki mutabakatı görmek ister. Ancak bu, sâdece bir MADDİ HAKİKAT ortaya koyabilir; tecrübe ile ispatlanması gerekir, aynı zamanda da "düşünme ve var olma" âmillerine tâbîdir. Buna mukabil, METAFİZİK HAKİKAT her zaman için izâfidir ve sâdece onu bildiğini ifâde eden kişi için geçerlidir.

LESSING'e göre, "insan için hiç bir zaman tam bir Hakikat olmayacaktır, bununla beraber, insanın daima onu keşfetme temâyülünde olması lâzımdır"...

Lessing Mason idi!

Franmasonluk, nihayet, Hakikati hem anlama, hem de ifade etme vasıtası olarak, hârikulâde âletler olan SEMBOLLERİ (timsâlleri) ortaya koymaktadır.

Bu öğretilere bir kere sâhip olunca, her Masonun, ferden, kendi kabiliyetleri ve

sarfedeceği gayret ölçüsünde, bu yaklaşım çalışmasını yapması gerekir; bu, F.M.'luğun ezoterik tarafını teşkil eder ki, onsuz KRALİ SANAT olamazdı.

Şimdi 40 yıl geriye, tekris gününe dönüyorum: Gözlerimden bağ kaldılınca, Şarktan gelen o büyük nûrun etkisi altında kaldım, ki o anda, orada "HAKİKAT" anlamına gelen gözü ihtivâ eden DELTA (üçgen) parlamakta idi. İlk adımlarım beni bu nûra doğru götürüyor, yola koşuyor, bana takip edilecek yolu gösteriyordu. Bunu ancak sonradan anladım, fakat şimdi biliyorum ki, Hakîkate doğru gidiş, 1. Dereceden itibaren başlamaktadır.

Kalfa derecesinde, alevli yıldız ve G harfi (ki onun tek bir izâhını kabul ediyorum: o da "TANRI"dır), ulaşılması gereken hedefin doğrudan doğruya timsâli ifadesi olduğunu, içinde kendi tasvirimin yansımını gördüğüm ayna da, Hakîkati ilk önce, Doğu'da parlayan makrokozma karşısında mikrokozma olan kendi içimde aramam gerektiğini bana açıkça göstermekte idi.

Bu meseleler üzerinde düşünmeye terkedildim, sonra, gönyeden pergele geçtiğim, Üstadlar arasına kabul edildiğim gün geldi.

Ölümsüz ve büyük Sırrın Sâhibi olan Hiram'la kendimi hem-nâm saymayı mümkün kılabilecek ahlâkî vasıfları ve ruh sâfiyetini iktisap etmişim. Gönyenin üzerine yerleştirilen pergel bana, sırrı, her tarafta ve bilhassa tabiat içerisinde, Tanrının yarattığı ve muvazenesini sağladığı bu evrenin içinde araştırmam gerektiğini öğretiyordu. Ölümsüz hâle gelmiş olarak, aramayı içerisinde yapmam gereken o rûhun, Tanrının bir parçası olduğuna ve onun gibi, ebedî olduğuna mutmain olmuştum.

Demek oluyor ki, aklımın, günün birinde, Franmasonluğun telkîn ettiği Hakîkatin nihaî teyidini almaya hazır olabilmesini sağlayıcı mütevâlî eşirtirmeleriyle, Ritin çizdiği uzun yola revân oluyordum.

Fikrin, sâdece kendilerine uygun gelen görüşler ileri süren meczupların ve sahtekârların takip ettikleri yollarda dolaşmaya terkedilmemesi için, yaklaşımlarının ilmin ışığında ve akıl yoluyla yapılması gerektiğini anladım.

Her ne kadar bilimlerin bazı şeylerin menşeiini tayin edebilmiş, onların tekâmül-lerini, istihâlelerini ve tabîî sonlarını takip edebilmişlerse de, mânevî varlığımızın, ne ilk sebeplerini ne de fiziksel ölümümüzden sonraki nihaî durumunu tayin edememişlerdir.

Dinler, bize çözümler önermekte, fakat, bütün tartışmaları durduran, her türlü terakkiye mâni olan dogmalarını (akîdelerini) kabule zorlamakta ve böylece beyanlarını, bağımsız ve uyanık bir zihin için, gaynahakîkî ve kabul edilemez hâle getirmektedirler. Bunun içindir ki, Düşünce Hürriyeti ile Hür Araştırma uğruna yap-

tiğimiz mücâdele ve bundan neş'et eden Dogmalara ve Taassuba karşı mücâdelemiz, aynı zamanda da bâtil itikada ve önyargılara karşı mücâdelemiz, Hakîkati arama cümlesindendir.

Düşünce Hürriyeti, Hakîkate yaklaşılması için zarûrî bir şart olduğu gibi, ona ulaşılabilmesi için de, belli bazı ahlâkî şartların tahakkuk etmesi lâzımdır; onlar da huzurlu bir rûh, sâf bir zekâ, lekesiz bir vicdandır.

Mutlak Hakîkat, hiç bir zaman, hissizlerin idrâki dâhilinde olmamıştır; Bilgeler tarafından keşfedilmiştir: O, hem rûhun Nûrudur, hem de, karşıtların müşâbehetlerinden meydana gelen evrensel muvâzene dâhilinde sezilen hakîkattir.

Franmasonluk, Kutsal olanın insan tabiatı üzerindeki, ahlâkî faziletlerle aklın, istek ve ihtiraslar üzerindeki, rûhun da madde üzerindeki zaferidir. Bu zafer elde edildiğinde, galip gelen taraf, nihayet, Kutsal İmparatorluk dâhilindeki yerini işgal etmiş olur.

Franmason, buraya vâsıl olmak için, mânevî bir tabiata, bedeni ile birlikte yok olmayan ölümsüz bir rûha sahip olduğuna dair - Akla müstenit - samîmî bir kanaate sâhip olmalıdır. Rûhu, tekâmüle doğru ilerleyecek ve ilâhî varlığın Nûrunu daha yakından görecektir. Bu ilâhî varlıktır ki, hem inâyete hem de, yarattığı kusurlu mahluklara olan sevgisinden mütevellit Merhamete sâhip olan o Tanrının kudret ve bilgeliğinin ihsânı olarak, insana hür irâdesini bahşetmiştir.

Bunların hepsini genç Kardeşime söyleyebilir miydim?

Ona, YOL'da olduğunu, gökkuşağı gibi, insanlardan hâlen kaçmakta Hakîkate yönelik araştırmalarına devam etmesi gerektiğini söyledim. Hakîkatin bir bilgisayarı ekranı üzerine bir formül şeklinde yazılacağı gün - belki - gelecektir. Belki de hakîkat, tefekkürlerinin sonuna vâsıl olmuş muâsır eriştirilmişlerimizden birine görünecektir. O da niye bir Franmason olmasın ki?

Bu arada, KK.im, GÖKKUŞAĞINI tâkip edelim ve ona ulaşmayı ümit edelim.

(Bu bölüm, Ekim 1988 tarihli, 12 sayıfeliik "E.K.S.R. ve Hakikat Yolu" adlı Fransızca çalışmanın Prof. Tayfur Tarhanın Türkçe çevirisinden alınmıştır.)

NORVEÇLİ MASON AİLELERİ TÜRKİYEDE BİGA'DAKİ TRAFİK KAZASI

F. Muhtar KATIRCIOĞLU

21 Eylül Cuma günü, Norveçte 5 ayrı L.'ya mensup 8 K.'imiz, İstanbul vadisinde Freedom Muh. L.'sını ziyaret ederek bir tekris törenine iştirak ettiler. Mesaiden sonra, Norveçli ve Türk hemşirelerle birlikte, Ünsal Şınık K.'in, müdür olduğu Tepebaşı Etap otelinde tertip ettiği bir yemeğe gidildi. Konuklar ertesi günü de Batı Anadolu gezilerine başlayacaklardı.

Programa göre, 26 Eylül günü, İzmir vadisinde, Ephesus Muh. L.'sındaki bir celseyi takiben, hemşirelerle birlikte bir yemek yenecekti. Ancak bu program, maalesef tatbik edilemedi.

24 Eylül günü, Biga - Lapseki arasında, karşıdan gelen bir otobüsle çarpışma neticesinde, Norveçli K.'lerden dördü, tedavilerinin devamı için Norveçe döndü. Anında gelen trafik ekibinin yerinde müdahalesi neticesinde, diğer K. ve hemşireler Biga Devlet hastanesinde ayakta tedavi edildiler. Daha sonra yeni bir otobüs tedarik edildi ve grup İzmirle vasil oldu.

İzmire vardıklarında, Ephesus Muh. L.'sı Üs. Muh.'i Oktay Aytağ K.'le temas kurup durumu bildirdiler. O da, envarı ile istişare ederek, celseyi iptal etti ve B. Üs. Temsilcisi, Bekir Tantürk K.'e bilgi verdi. Pek Muh. Bekir K., Neslişah Aytağ hemşiremizi ve Eylem Muh. L.'sı K.'lerinden, oğlu Mehmet Tantürk K.'i de yanına alarak, Norveçli K.'leri ve hemşireleri ziyaret etti, bütün İzmirli K.'lerin geçmiş olsun dileklerini dile getirdi.

Kazazedeler, anlattıkları olayda polisten, hastane personelin-den ve derhal ilgilenen seyahat acentesinden sitayişle bahsettiler ve İzmirli K.'lerin bu yakın ilgilerinden duydukları mutluluğu dile ge-tirdiler.

Daha sonra K.'ler, Oslo vadisinden 33 sayılı "Altın Mala" Muh. L.'sının Ön. Üs. Muh.'i Yngvar REIERSEN K.'in L.'da okunmak üze-re yazdığı ve grup lideri Jens NICKELSEN K. tarafından İngilizceye çevrilen konuşmayı dinlemek üzere, otelin konferans salonunda toplandı. Hemşirelerle birlikte dinlenen "Kendini Bilmek" başlıklı konferansı takiben, Muh. Oktay K.'in eşi, Neslişah hemşiremiz, Ep-hesus Muh. L.'sı namına konuklara ikramda bulundu. Bu süre için-de hepimizin edindiği intiba, Norveçli konuklarımızın, Türkiye'de görmüş oldukları yakınlık, yardım severlik ve ilginin kendilerini fazlasıyla etkilemiş olduğu idi.

Bu ziyaret, Norveçli Masonların, Türkiye'ye, Freedom Muh. L.'sına ve Ephesus Muh. L.'sına üçüncü gelişleri idi. Norveçli ailele-rin Türkiye'deki Masonluk ve Türk insanı hakkında bu kadar olum-lu hatıralarla yurtlarına dönmelerinde, Muh. İsmail İşmen ve Muh. Oktay Aytuğ K.'ler başta olmak üzere, her iki Muh. L.'nın tüm üye ve eşlerinin katkılarını şükranla anmak yerinde olacaktır.

Yurdumuzun ve halkımızın yurt dışında tanıtılması her zaman faydalıdır. Hiç şüphesiz, bu tanıtımda, biz masonlara da görev düş-mektedir.

Freedom ve Ephesus Muh. L.'ları bu görevi tam ve mükemmel olarak bir kerre daha yerine getirmişlerdir. Bu faaliyetlerinin ileride de devam edeceği muhakkaktır.

SKRÜTEN

En. Muh. John D. ALLENS

*New Mexico Eski, Hür ve Kabul Edilmiş Masonları
Büyük Locası Büyük Üstadı*

Hayat yolunda ilerledikçe birçok şey öğreniriz. Masonik hayatımızda da aynı şey vaki'dir. Bir Üstat Masonun hak ve imtiyazları ile beraber, görev ve yükümlülüklerini öğreniriz. Bu görev ve ayrıcalıklardan biri de **Skrüten**'dir.

Skrütenin ne olduğunu gayet açık halde bilmeniz, çok büyük önem taşır. Bunun sebebi de, Locasına devam eden bir Üstat Mason olarak, kardeşlik zincirine katılmak isteyen bir aday hakkında olumlu veya olumsuz görüşünüzü belirtmekte, skrütene kullanacak olmanızdır.

Skrüten kutusu, yeterlilik prensiplerini, kesin ve kifayyetli bir şekilde eyleme dönüştürür. Mesleğimiz, hiç kimseyi

davet etmez, ve üyelik için teşvik veya tahrikte bulunmaz. Kişi kendi arzu ve isteği ile talip olmalıdır. Bu kişide Masonluğun gerektirdiği vasıf ve meziyetler mevcut mu? Cevaplandırılacak tek soru budur. Şahsi gazez veya özel önyargılar yüzünden siyah bul atmak, Masonik bir tutum değildir. Oy verdiğimiz zaman, bunu kişisel olarak değil, Loca Üyesi olarak resmî bir

görev anlayışı içinde yapmalıyız. Tek düşüncemiz, Locanın refahı ve ahen- gi olmalıdır.

Skrüten gizli ve ittifakla olmalıdır. Büyük Loca Kanunlarından, en har- fiyen uyulması gerekenlerinden biri, Mason olsun olmasın, ne Loca içinde ne de dışında, oyumuzun nasılının veya nedeninin hiç kimseye açıklanma- masını emredenidir. Hatta, bir adayın reddi konusunda tartışmak bile ya- saktır.

Her mevcut üye oyunu kullanmalıdır. Bu niye? Çünkü üyelik bile Loca görevlerinden biridir, ve bu görevin bir kısmı da, mesleğimizin kapısında muhafızlıktır. Loca üyesi olarak, vazifenizi yapacağınıza dair yemin etti- niz; akli selim ile oy vermek de, bu vazifenizin bir bölümüdür.

Skrüten bozulamaz. oylamayı takiben, nizamnamelerin gösterdiği sü- re geçmedikçe, ifade ettiği karar değiştirilemez, iptal edilemez. Üs. Muh. skrüten neticesini ilan ettikten sonra, ne Loca ne de Büyük Loca bu kararın aksini iddia edemez.

Skrüten bağımsızdır. Oy vermeye hazırlandığınız zaman, başka hiç kimsenin izinini istemenize gerek yoktur; hiç kimseye karşı mesul değilsiz- niz; skrüten kendi vardığınız kararın ifadesidir ve bu karar için yalnızca kendinize karşı mesulsunuz.

Skrüten tam ve mükemmeldir. Bir adayın, belirli bir Locaya girişi veya o Locada terfii, yalnız ve yalnız skrüten yolu ile belirlenebilir. Skrüten, yap- tığını tam olarak ve nizamî bir süre için yapar.

Skrütenin dışlama gücü nekadar büyükse, dahil etme gücü daha da büyüktür. Değerliyi dışlayabilir ama, biz Masonların esas düşüncesi, de- ğersizini hariç bırakılmasıdır.

Bir adayın kabul veya reddi kararına katılabilme ayrıcalığınızın bera- berinde getirdiği ciddi bir sorumluluk vardır; geçmişte, kimlerin Mason olabileceğine başkaları kara vermişti; şimdi siz, gelecekte kimlerin Mason olabileceğine karar vermede yardımcı olmalısınız. Onun içindir ki, büyük bir dikkatle ve her zaman, şu tavsiyeye kulak veriniz: "Masonluğun iyiliği için oy veriniz."

K.U.M. bizleri korusun ve günlük hayatımızda bizlere doğru yolu gös- tersin.

*The New Mexico Freemason
Cilt 55, Mayıs-Haziran 1990,
Sayı 3'ten çeviren: Em.*

SORULAR ? ? ?

* Birinci Derece Ritüelimi-
zin, L.'nın Açılışı bölümünde,
Üs. Muh.'in bir sualine verdiği
cevapta, I. Nâ.'her K.'in hakkın-
dan' bahseder. Bu hak nedir, de-
rece veya maaş veya daha başka
bir şey midir?

İ. İşmen

*...HER K.'İN HAKKINI
ALDIĞINI...

L.'nın açılışında, I.Nâ.'ın bu
sözlerinin manası açık gibi görül-
mektedir. Oysa, Anglo-sakson ri-
tüellerde yine I. Nâ. tarafından, fa-
kat L.'nın kapanışında kullanılan
bu ibarenin kökenini araştırırsak,
günümüzde artık neredeyse hiç
bir mana ifade etmeyen, kadim bir
deyim olduğunu görürüz. Öte
yandan, dayandığı prensip Mesle-
ğimizin en eskilerinden biridir ve
menşecini en eski operatif belgeler-
de bulabiliriz. Bunlar, 14 ve 15'inci
asırlardaki büyük çaplı inşaat işle-
rinin yönetimi hakkında faydalı

bilgiler içeren *Eski Yükümlülükler*
veya *Elyazması Anayasalar*
(*MS.Constitutions*) adı ile bilinen
kayıtlardır.

Başlığımızdaki kelimelerin
tam manasını kavrayabilmek için,
bir an L.'yı unutalım ve çalışmala-
rın devam ettiği şantiyeye gide-
lim. O zamanlarda Nâ., (ve sadece
bir tek Nâzır vardı) bir nevi Kâhya
veya İnşaatın Kalfası idi, ve görev-
lerinden birisi de, hiç bir şeyin, in-
şaatın düzgün seyrini bozmaması-
nı temin etmek idi.

Maiyetindeki masonlar ara-
sında herhangi bir ihtilaf veya an-
laşmazlık doğduğu takdirde, he-
men oracıkta arabuluculuk yapı-
larak problemi çözmesi gerekirdi.
Bunu yaparken de, tam bir hakka-
niyet içinde davranmalı idi ki, "**her
K., hakkını almış**" olsun. Mesele
anında çözülemeyecek boyutta ol-
duğu takdirde, Nâ., böyle durum-
ların sulhen çözülmesi için
ayrılan ve adına, "**sevgi günü**" (*lo-
veday*) denen bir gün tesbit ederdi.

Ancak, o güne kadar geçen süre içinde herkesin işine devam etmesi gerekirdi.

Cooke (1400) elyazmasındaki nizamnamelerin vi'nci noktasında görülebileceği gibi: 'sevgi günü, bir iş gününde değil bir 'tatil gününde' vuku bulmalıdır ki çalışmalar, işverenin zararına olacak gecikmelere uğramasın.

Aynı elyazmasının viii'inci noktası da şöyledir:

Üstadının emrindeki Nâzırın, Üstadı ile kalfaları arasında sadık bir arabulucu olması gerekir ki, Üstadının yokluğunda Üstadının şerefi ve hizmet ettiği lordun (işveren) menfaatini korumak için çalışmış olsun.

Takriben 1390 senesinin Regius elyazması, Nâ.'dan bu şartlarda bahsetmiyorsa da, Üstadının emrinde mesuliyetli bir vazife üstlenmiş kişi olarak görmektedir:

Ustanla serbest (hür) arkadaşların arasında Samimî bir aracı olmalısın Her iki tarafa da yapabildiğin her şeyi Dürüstlükle yap: bu çok iyi bir şeydir. ()*

Aynı tema birçok eski Nizamnamelerin dokusunu meydana getirmekte ve Nâ.'ın, çıkabilecek her anlaşmazlıkta, adil bir arabu-

luculuk yaparak, emrindeki insanlar arasında uyumu koruması beklenmektedir. Böylece "her K., hakkını almış" olacaktır.

Bugün Dünyadaki muhtelif ritüellerde bu kelimeler birçok değişik şekilde yer almakta, hatta bir tanesinde "...işçilere ücretlerini ödemek ve her K.'in..." ibaresi görülebilmektedir. Nâ'ların görevlerini gösteren eski ve yeni metinler dikkatle tetkik edildiğinde, ücretlerin konumuzla hiç bir alakaları olmadığı kesinlikle görülebilir.

Harry CARR
The Freemason at Work
London, 1979'dan
Çevirip uyarlayan: M.M.

(*) Mimar Sinan Yayınları, 4, Regius, Çeviren: Sahir ERMAN
Sah. 33, Sekizinci Nokta.

YA BİZLERE KATIL YA DA ÖLÜM !!!

Masonluğa tekris olan ilk (ve muhtemelen son) kadının hikâyesi

Abina RUSSELL

Yalnız erkekleri kabul eden masonluğa tekris edilen bir tek kadın olmuştur; daha sonra Muhterem (*) bayan Aldworth olan Elizabeth St Leger. Kendisi, Cork Eyaletinin ilk Vikont Doneraile, Arthur St Leger'in dördüncü çocuğu ve ilk kızı idi.

1712 yılında, Elizabeth daha 17 yaşında iken, babası Doneraile'deki aile malikânesinde masonik celseler aktederdi. Bir ikinci vakti, kütüphane de okurken, uyuyakalmış. Gün ışığı azalırken uyandığında, yandaki odadan gelen sesler işitmiş.

Bazı tamiratlar yapılmakta olduğundan, bir bölmenin tuğlaları sökül-müş ve bilahare muvakkaten yerleştirilmişti. Görebilmesini mümkün kılabilecek şekilde birkaç tuğla çıkaran Elizabeth, hayretler içinde, bir tekris merasimine şahit olur.

Adaya yükümlülükleri anlatıldığı bölüme gelince, hareketinin ciddiliğini ve durumunun tehlikesini anlayan Elizabeth St Leger, Panik içinde hole doğru koşarken, Gözcü (Harici Muhafız) yolunu keser. Aynı zamanda babasının kethüdası olan Gözcüyü, bir elinde kılıç bir elinde de lamba tutar vaziyette görünce, bir çılgılık atarak bayılır.

Evin genç kızını baygın olarak gören kâhya da, bir yandan kıza bir yandan da Locasına olan sadakat duyguları arasında bocalar. Locasına olan görevleri galebe çalınca, Elizabeth'in babasını ve diğer Loca üyelerini uyarır. Bunun üzerine kız ayıltılır ve yeni terkettiği kütüphaneye, Gözcü ve bir Kardeşinin gözetiminde, hapsedilir. Loca Kardeşleri tek-

(*) İngilterede, asiller için kullanılan bir ünvan.

rar toplanarak, takip edecekleri yol konusunda görüşmeğe başlarlar.

Elizabeth'den neler görüp işittiği sorulur ve bu çılgınlığını hayatı ile ödemesi gerektiği kararına varılır. İki uzun saat boyunca, idamının teklif edildiğini ve bunu takip eden hırçın tartışmaları izler. Sonunda kendisine acınır ve biraz evvel görüp, kendisini okadar korkutan masonik merasime tabi olması teklif edilir. Şahit olduğu tartışmalar neticesinde halsiz düşüp korku içinde olan Elizabeth, bu teklifi kabul eder.

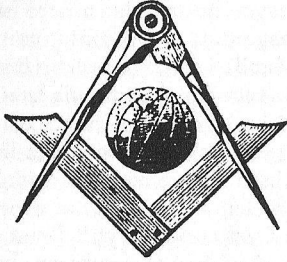
"Mesleğin ilk ve tek kızı" olarak tekris edilir. Üç sene sonra, Cork Eyale-tinde, Newmarket eşrafından Richard Aldworth ile evlenir. Bütün ömrü boyunca masonik görevlerini yerine getirmiş ve mesleğimiz hakkında çok dikkatle konuşmuş ve büyük saygı göstermiştir.

Masonik önlüğü mavi ipek astarlı ve mavi kurdele ile çevrilmiş beyaz kuzu derisinden idi. Alışılmamış bir boyda (61 X 71 santim) olan bu önlük, Elizabeth'in tekris olduğu Doneraile malikânesinde bir camekân içinde muhafaza edilmiş ve bugün bile orada görülebilmektedir.

Gönye ve Tesviye motifli özel bijusu, nesilden nesile, varislerine intikal etmiştir. Doneraile'deki büyük yemek salonunun duvarında asılı olan yağlıboya portresinden, kuvvetli karakterli bir kadın olduğu anlaşılmaktadır. Omuzlar ve göğüs geniş, ağız ve çene kararlı ve burnu da uzun ve düzdür.

Hernekadar daha sonra, bazı paramasonik teşkilat ve localar kadınları üye olarak almışlarsa da, bunlar muntazam Büyük Locaların ritüellerine uygun olarak tekris edilmemişlerdir, ve muntazam Büyük Localar tarafından tanınmamaktadırlar. Muhterem Bayan Aldworth hala tek bayan fran-masondur.

(Çeviren : Em.)

Masonların Dünyasından

250 SENE
MİLLÎ ANA BÜYÜK LOCASI

"Zu den drei Weltkugeln"
Kuruluş Yıldönümü Töreni
Cumartesi 15 Eylül 1990
Hotel Palace, Europa Center
BERLİN

PROGRAM:

Kardeşlerin merasimle mabede alınması.

Şeref misafirlerinin ve Yabancı obediyan delegasyonlarının merasimle girişi.

Piyano müziği: Quesada K.
Merasim üstadı tarafından ritüele göre celsenin açılması.

Şarkı: Capell K.- Jean Sibelius "Finlandia Hymne".

Açılış Konuşması.

Senelik Tersimatın okunması

Masonik yılın kapanması.

Yeni Masonik yılın Açılışı.

Kuruluş belgesinin (Patent) okunması.

Şarkı: Capell K. - Hugo Wolf "Weylas Gesang".

Kuruluş Töreni Hakkında Konuşma.

Piyano müziği: Quesada K.

Misafirlere "Hoşgeldiniz" sözleri.

Kapanış sözleri.

Ritüele göre kapanış.

Kardeş zinciri ve şarkısı.

Mabedin merasimle boşalması.

* 14 Eylül 1990

Charlottenburg Sarayında resmî kabul; Büyük Loca Binasında Yabancı Obediyans delegasyonlarının kayıt işlemi ve öğle yemeğini müteakip Büyük Üstat tarafından "Hoşgeldiniz" sözleri söylendi. Bunu takiben sırasıyla delegasyonların takdimi, Büyük Üstatların veya vekillerinin konuşmaları ve getirdikleri hediyelerin verilmesi yer aldı.

Temsil edilen Bü. Localar şunlardı: BELÇİKA - İSRAİL - NORVEÇ - İTALYA - AVUSTURYA - YENİ ZE-LANDA - AVUSTRALYA (VICTORIA) - TEXAS - NEW YORK - TÜRKİYE.

Delegasyonlar ya bizzat Büyük Üstatları ya da vekillerince temsil edilmişti. Yapılan kutlama ve / veya selamlama konuşmalarından sonra her delegasyon getirmiş olduğu sembolik hediyeyi Büyük Üstada takdim etti.

Sırası gelince Türk delegasyonu da toplu olarak Büyük Üstadın karşısına geçti. Merasime iştirak edenler şunlardı: Yusuf Nomal, Mustafa Yalman, Behzat Rizvani, Mustafa Demir, Nüvit Arıcan, Sadi Esen, Nural Denker, Melih Sarter, Dimitri Atanasof K'ler.

İlk sözü Melih Sarter K. aldı ve Almanca olarak Büyük Üstadımız En Muh. Orhan Alsaç K.'in gelemediği için özür diledi ve Türkiye'deki masonik çalışmalar hakkında kısa bilgiler vererek Türkçenin dışında Almanca, İngilizce, Fransızca ve Rumca çalışan

Localarımızın bulunduğunu belirtti. Delegasyon bakımından adetçe İsrail delegasyonuna rakip olduğumuzu, ancak İsrail'e kıyasla önemli bir özelliğimizin olduğunu, bunun da İsrailde "Nur" isimli bir locanın Türkçe olarak çalıştığını, Türkiye'de ise henüz İbranice çalışan bir locanın bulunmadığını (gülüşmeler) söyledi. Bunun üzerine Nural Denker K., Büyük Üstat En Muh. Orhan Alsaç K.'inmesajını İngilizce olarak okudu ve yazıyı teslim etti. Son olarak da Yusuf Nomal K. Büyük Üstadımızı temsilen, göndermiş olduğu hediyeyi takdim etti. Hediye-nin antika ve eliş bir porselen tabak olduğu belirtilince, kıymetli hediyemiz havaya kaldırıldı ve etrafa gösterilerek lâıyk olduğu bir yerde teşhir edileceği belirtildi.

* 15 Eylül 1990

Büyük Loca binasının ufak olma-sı nedeniyle, takriben bin kişinin iştirak etmesi beklenen masonik kutlama toplantısı için Berlin Palace Hotel'in balo salonu uygun görülmüştü. İştirak eden tüm Kardeşler balo salonunun dışındaki salonda resmî kordon, önlük ve bijularını donandıktan sonra esas bekleme salonuna alındılar. Başında silindir şapkalı Tören Üstadı sırasıyla, Berlin locaları kardeşlerini, sonra yine mahalli Üstatları, en sonunda da ilan edilen sıraya göre yabancı obediyansların delegasyonlarını anons ederek Büyük Üstada takdim etti ve merasimle mabede aldı. Bizim bildiğimiz kılıçlarla karşılama veya

tak yapma gibi bir uygulama olmadı.

Balo salonu tipik bir masonik mabed haline dönüştürülmüştü. Bildiğimiz sütunlar ve mumlar ile En Muh. Bü. Üs., Bü. 1. Nâ., Bü. Kât. ve Bü. Hat. masaları bildiğimizden biraz değişik mekânlarda yerleştirilmişti. Bü. Üs. kürsüsünde de, Bü. Üs.'dın sağ ve solunda, Bü. Görevliler oldukları anlaşılan kardeşler yer almıştı.

Programda belirtilen konuşmaların dışında, vakit kazanmak gayesi ile, yalnız iki Büyük Üstada söz verildi. En eski Bü. Lo. namına Belçika Bü. Lo. Bü. Üs.'ı söz aldı; en genç Bü. Lo. namına da, henüz tekrar açılmış bulunan Macar Bü. Lo.'sı Bü. Üs.'dı söz aldı. Her iki Bü. Üs. da tüm yabancı obediyanlar namına tebriklerini ve Kardeşçe sevgilerini dile getirdiler.

Çalışma oturumu kapatılmadan önce Macar Bü. Locasına yeniden kurulmaları ve gerekli malzeme ile tefrişatı temin edebilmeleri için bir yardım çeki takdim edildi. Aynı şekilde Doğu Alman Localarının yeni kurmuş oldukları masonik vakıfca değerlendirilmek üzere bir çek takdim edildi.

Bizim alışık olmadığımız bir diğer husus da Berlinli Biraderlerin tüm çalışma müddetince başlarında silindir şapka ile oturmaları. Silindirler ancak ritüelin öngördüğü yerlerde ayağa kalkıldığı zaman çıkarılıyor ve otururken de tekrar giyiliyordu. Bu durum silindirli bir biraderin arkasında oturmak mecburiyetinde kalan misafirleri bir hayli tedirgin etti.

Çalışma kapandıktan sonra mabedi terk eden kardeşler, dul kesesinin yerine kullanılan otelin buz kovalarına katkılarını attılar ve sulh ve sükün içinde, bir hayli ısınmış olan mabetten kendilerini sokağa attılar.

Melih SARTER

* DOĞU AVRUPA

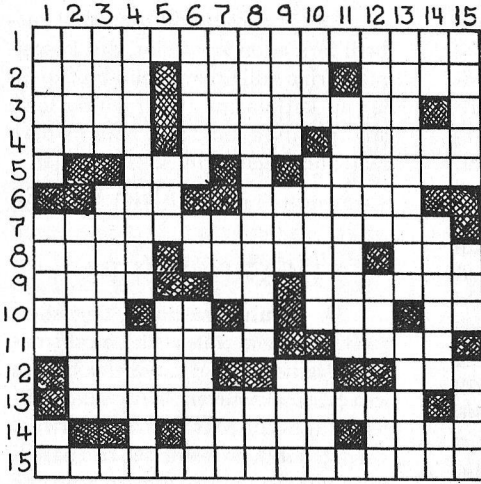
Dr. Zoran Nenezin K., Yugoslavya Büyük Locasının yeniden çalışmaya başlamasına ilgi duyan ve bunun için çalışmak isteyen Avrupa'daki bütün Yugoslav Mason kardeşlerinin, verdiği kendi adresine başvurmalarını istiyor. Bu duyuru Alman Masonik Magazine "Hümanität" dergisinin nisan 1990 tarihli sayısında çıkmıştır.

Yugoslavya Büyük Locasının 24 Haziran 1990 tarihinde çalışmaya başlayacağı söyleniyordu.

Aynı dergide Dr. Radu Ionescu K. de Batı Almanyada Romanya Büyük Locasının yeniden çalışmaya başlamasını hedefleyen çalışmalara katılmak isteyen kardeşlerin, kendisine adreslerini bildirerek başvurmalarını istiyor ve bu teşebbüsün, Almanya Birleşik Büyük Locası büyük Üstadı Ernst Walter Kardeşin izni ile olduğunu ilâve ediyor.

Dergi Redaksiyonu bu duyuruların altında, Doğu Avrupada bu tür girişimlerde bulunacak kardeşlerin, kendi Büyük Localarından izin almaları gerektiğini hatırlatıyor.

O.A.

BAZI MASONİK TARİFLER

M.M.

Soldan sağa: 1) I Nâ.'in sorduğu. (Bölüm I) 2) Pay-Köpek gibi haykırma - Jüpiterin kuğu kılığında, aşık ettiği kadın. 3) KGB'nin eski adı - Çok kâr amacı güden tüccar. 4) Çok aşırı bıkınlık ifade eden ünlem veya en geniş İngiliz ayakkabı eni - Beyaz ilave - maj veya mozom başı. 5) Siyah katılmış beyaz - Benzenden türeyen bir amin. 6) metri ile, G harfinin simgelediklerinden - Antil adalarının meşhur ağacı. 7) I Nâ.'in sorduğu (Bölüm II). 8) İsteyen, kabul eden - Muta-bık olanlar bunu kalırlar - Sezarın binaltısı. 9) Evliya, veli - Altın remzi - Bir taahhütlü mektup şekli. 10) Gitme! - Beyaz - Eski bir motosiklet ve bisiklet markası (alman) - Pompeyde 2. 11) Semiz koyun yavrusu - Mahkeme karar bildirisi. 12) Kedi sesi - Kısaca

balon şişirme gazı - Futa, yarış kayığı. 13) Üstadı Muhteremin sütunu. 14) Yazın veya literatür ile ilgili - Londrada lamba. 15) I Nâ.'in sorduğu (son).

Yukarıdan aşağıya: 1) Üstadı Muhteremin solu - Eğirmek için çatallı değnek - Müzikte sus. 2) Diyar, memleket - Tav-lada altı yanlı küpü fırlatma. 3) -Şalom, Yüksekalkırdımdaki sinagog - II Nâzır sütunu. 4) Aynı kıymetin - Sıhhati yerinde mi?. 5) Hamlet, Jülyet veya Sirano - İki karşıt renk. 6) Bir arap emirliği - T'siz İngiliz çayı - I Nazır sütunu. 7) Bir kasnak üzerine gerilmiş gözenekli tel-den araç - İrsiyetin naklini temin eden hücre materyali (kısaca) - Ağabey. 8) Üstadı Muhteremin sağındaki yerler - Bir gençlik dergisi veya ünlem. 9) Boğaz, gırtlak - Dernek üyesi - Bağışlama. 10) Donarak yağan su buharı - İtalyayı kateden dağ sırası - Kültür, hars. 11) Masonların çalışmaya başlama saati. 12) Sarıya çalar kestane rengi - Köpeği - Eşi ölmüş - Atınada gel. 14) Meselâ mavi, sarı veya yeşil olma - Baharat, ev ilaçları vs.. satan dükkân. 15) Bu dergiyi okuyanların büyük çoğunluğu - Brutus'un üçü - Gelir, geçim sağlayan yer.

DÜZELTME: Geçen sayıda soldan sağa 13, "Grieg" olacağına "Smetana" diye çıkmıştır. Düzeltir, özür dile-riz.

(Bulmacayı çözün (20 Kasım'a kadar) ve b ir yıllık abone kazanın)

ADEM HÜRREM BİRADER...

UZUN BİR YAZ TATILI
SONRASI...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	G	Ü	Z	E	L	L	I	K		K	U	V	V	E	T
2	Ö	Z	Ü	R		O	R	G	A	N		A	R	G	O
3	R	E	H	A		D	E	M	K	E	Ş	L	E	R	E
4	G	N	U		I	A	M		L	E	Ş	E		E	
5	Ü	G	R	Ü	M				I	S	T		A	L	P
6		I	A	Ş	E		R	U	H			K	E	T	E
7	A		T	Ü	K	E	N	D	I		M	E	T	I	N
8	G	I	T		S	A	I	K	A		A	Z	O	T	
9	A		A	B	B	E		H	M	S		N	O	T	A
10	M	A	N	A		F	A	R	E	L	I		R	U	G
11	E	K	S	U	A	L		A	T	O	M		U		R
12	M	E	A		T	E	I	N		L	A	Y	I	H	A
13	N	F	L		A	N	I	T	R	A		E	L	I	M
14	O		D	I	S	M		I	N	F	I	A	L		
15	N	A	I	M		E		R	A	I		S	E	N	

ŞAKUL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR.

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 40.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 20.- Amerikan Doları

Abone bedelini İstanbul, Ankara veya İzmir'de Lokal kapısındaki vazifelilere yatırabileceğiniz gibi, adresimize çekinizi postalayabilir veya bir posta havalesi gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız:

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul

✂ Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKUL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum.

Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir.

İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

.....

.....

Telefon No. : Locam